

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 21610/13
Marija RIBIĆ i drugi
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 12. siječnja 2016. u Vijeću u sastavu:

Jon Fridrik Kjølbro, *Predsjednik*,

Ksenija Turković,

Georges Ravarani, *suci*,

i Abel Campos, *zamjenik tajnika Odjela*,

Uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 11. ožujka 2013.,

Uzimajući u obzir očitovanje koja je dostavila tužena Vlada i odgovor podnositelja zahtjeva,

Nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Popis podnositelja zahtjeva naveden je u prilogu. Sve ih je zastupao g. L. Šušak, odvjetnik iz Zagreba.
2. Hrvatsku Vladu (Vlada) zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

Okolnosti predmeta

3. Činjenično se stanje predmeta, prema navodima stranaka, može sažeti kako slijedi.

1. Pozadina predmeta

4. Godine 1991. oružani sukob eskalirao je u Hrvatskoj. Tijekom 1991. i 1992. godine srpske paravojne snage preuzele su kontrolu nad otprilike trećinom teritorija Hrvatske te proglasile takozvanu „Srpsku autonomnu oblast Krajinu” (u nastavku teksta: „Krajina”). Početkom kolovoza 1995. godine hrvatske su vlasti najavile vojnu akciju u cilju ponovnog uspostavljanja kontrole nad Krajinom. Kodni naziv akcije bio je „Oluja”, a trajala je od 4. do 7. kolovoza 1995. godine. Prije akcije velika većina stanovništva Krajine pobjegla je iz Hrvatske. Većina ih je otišla u Bosnu i Hercegovinu, kao i u Srbiju. Nakon rata neki od njih vratili su se u Hrvatsku. Procjenjuje se da je pobjeglo između 100.000 i 150.000 osoba.

5. Dana 5. studenog 1997. Hrvatska je ratificirala Konvenciju.

2. Smrt oca podnositelja zahtjeva

6. Tijekom akcije kodnog naziva "Oluja" otac podnositelja zahtjeva, D. B. je ostao u selu Džeparovac na području Krajine. Poginuo je u tom selu dana 10. kolovoza 1995.

7. Dana 10. prosinca 2001. godine jedan S.K. podnio je Državnom odvjetništvu popis osoba navodno ubijenih tijekom akcije "Oluja". Ime D. B. nalazilo se na tom popisu.

8. Dana 3. i 7. siječnja 2002. godine policija je obavila razgovore sa Me.M., Mi.M., N.B., M.P. i ML, stanovnicima Džeparovca, koji nisu imali izravne spoznaje o ubojstvu oca podnositelja zahtjeva.

9. Dana 22. siječnja 2002. godine policija je ponovno intervjuirala Mi.M. i Ma.M. Mi.M. je rekao da on nije bio u Hrvatskoj između 1995. i 1997. godine, te da je čuo da je D.B. ubijen, ali i da se utopio. Ma. M. je rekao da on nije bio u Hrvatskoj između 1995. i 1998. Nakon povratka je čuo razne priče o ubijanju D. B., ali nije imao precizno znanje o tome.

10. Dana 5. veljače 2002. godine, policija je ponovno intervjuirala M.P. i N.B. M.P. je rekao da on nije bio u Hrvatskoj između 1995. i 1997. On je čuo da su D.B. i još sedam drugih osoba pronađeni mrtvi u bazenu. Neki su rekli da su se tamo skrivali od hrvatske vojske i utopili, dok su drugi rekli da su bili pogubljeni. N.P. rekao je da je čuo da je N. B. pronađen mrtav u blizini potoka. Također je čuo da D.B. bio odjeven u uniformu i da je bio ubijen u toku "neutvrđenog sukoba".

11. Dana 7. veljače policija je obavila razgovore sa Đ.V. i A.S., također stanovnicima Džeparovca. Đ.V. je rekao da su nekoliko dana nakon akcije "Oluja", on i nekoliko drugih stanovnika Džeparovca pronašli tijelo D. B. u blizini potoka. Na lijevoj strani tijela bile su dvije rane od metka. Oni su ga pokopali na mjestu gdje je pronađeno tijelo. A.S. je rekla da je čula da je vojska zaustavila D. B. u blizini potoka, ali budući da je bio nagluh, nije ih čuo i bio je ubijen.

12. Ostaci D. B. ekshumirani su u ožujku 2003. godine i obdukcijom provedenom u studenom 2003. godine utvrđeno je da je uzrok njegove smrti bila "eksplozivna naprava".

13. Dana 10. ožujka 2006. policija je ponovno intervjuirala Đ.V. koji je ponovio svoj prethodni iskaz.

14. Dana 10. srpnja 2006. podnositelji zahtjeva podnijeli su kaznenu prijavu Državnom odvjetništvu protiv nepoznatog počinitelja u svezi s ubojstvom svog oca.

3. Građanski postupak

15. Dana 26. veljače 2004. godine podnositelji zahtjeva su podnijeli građansku tužbu protiv države, tražeći naknadu štete u vezi sa smrću svoga oca. Njihov je zahtjev odbijen. Konačnu odluku u tom postupku donio je Ustavni sud 3. listopada 2012. godine.

PRIGOVORI

16. Podnositelji zahtjeva prigovorili su na temelju postupovnog aspekta članaka 2. i 14. Konvencije da dostupni mehanizmi kaznenog prava u vezi sa smrću njihovog oca nisu bili učinkoviti te da nacionalne vlasti nisu istražile moguće etničke motive za njegovu smrt, kako je propisano člankom 14. Konvencije.

PRAVO

17. Podnositelji zahtjeva prigovorili su da vlasti nisu poduzele odgovarajuće i prikladne mjere kako bi istražile okolnosti smrti njihovog oca D.B. te privede počinitelje pravdi. Također su tvrdili da je njihov otac ubijen zbog svoje srpske nacionalnosti te da nacionalne vlasti nisu istražile taj čimbenik. Pozvali su se na članak 2. i 14. Konvencije. Sud, koji je ovlašten pravno prekvalificirati činjenice predmeta, će ispitati ovaj prigovor na temelju postupovnog aspekta članka 2. Konvencije, koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

„1. Pravo svakoga na život zaštićeno je zakonom..”

1. Tvrdnje stranaka

18. Vlada je tvrdila da je zahtjev podnesen nakon isteka šestomjesečnog roka jer se podnositelji nikad nisu raspitivali o napretku istrage o

okolnostima smrti njihovog oca. Podnositelji zahtjeva trebali su postati svjesni u 2003. godini da nije bilo daljnjeg napretka u istrazi.

19. Podnositelji zahtjeva su tvrdili kako su ispunili sve kriterije za dopuštenost zahtjeva.

2. Ocjena Suda

20. Sud ponavlja kako je svrha pravila o šest mjeseci promicati pravnu sigurnost i osigurati da se predmeti koji se tiču povrede Konvencije riješavaju u razumnom roku. Štoviše, pravilo bi također trebalo zaštititi vlasti i druge uključene osobe od situacije u kojoj su duže vrijeme u stanju neizvjesnosti (vidi *Mocanu and Others v. Romania* [GC], br. 10865/09, 45886/07 i 32431/08, § 258, ECHR 2014 (izvatci)).

21. Kada nisu dostupna pravna sredstva ili su ocijenjena kao neučinkovita, šestomjesečni rok u načelu počinje teći od datuma podnošenja pritužbe (vidi *Hazar i drugi protiv Turske* (odluka), br. 62566/00, 10. siječnja 2002.). Međutim, posebna razmatranja mogu se primijeniti u iznimnim slučajevima kada podnositelj zahtjeva upotrijebi ili se oslanja na naizgled postojeća sredstva i tek naknadno postane svjestan okolnosti zbog kojih pravno sredstvo postaje neučinkovito; u takvom slučaju prikladno je početkom šestomjesečnog razdoblja smatrati datum kada je podnositelj prvi put postao svjestan ili je trebao postati svjestan onih okolnosti zbog kojih je pravno sredstvo neučinkovito (vidi *Paul i Audrey Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka), br. 46477/99, 7. lipnja 2001.).

22. Što se tiče podnositeljeve tužbe za naknadu štete, Sud primjećuje da su tražili naknadu štete zbog smrti njihovog oca. Međutim, u okolnostima ovoga predmeta, taj postupak nije relevantan za postupovnu obvezu države na temelju članka 2. Konvencije, te stoga ne utječe na računanje šestomjesečnog roka (usporedi s predmetom *Narin v. Turkey*, br. 18907/02, § 48, od 15. prosinca 2009. godine).

23. Sud ponavlja da obveza zaštite prava na život na temelju članka 2. Konvencije, u vezi s općom dužnosti države na temelju članka 1. Konvencije da svakoj osobi pod svojom jurisdikcijom osigura prava i slobode određene u Konvenciji također podrazumijeva da postoji neki oblik učinkovite službene istrage u slučaju ubojstva pojedinaca zbog uporabe sile (vidi, *mutatis mutandis*, *McCann i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 27. rujna 1995., Serija A br. 324, stavak 161.; i *Kaya protiv Turske*, 19. veljače 1998., *Izvjешća o presudama i odlukama* 1998-I, stavak 86.; i *Paul i Audrey Edwards*, citirano gore, stavak 69.). Sud ističe da u ovom predmetu nije utvrđeno da je smrt majke podnositelja bila posljedica uporabe sile. Još uvijek je nepoznat uzrok smrti. Stoga je predmet sumnje je li postupovna

obveza na temelju članka 2. Konvencije uopće aktivirana u okolnostima ovog predmeta.

24. Sud ponavlja da se od podnositelja čiji je otac preminuo očekuje da pokažu određenu razinu revnosti i inicijative (vidi, *mutatis mutandis*, *Bulut and Yavuz v. Turkey* (odl.), br. 73065/01, od 28. svibnja 2002.). Državna tijela saznala su za smrt oca podnositelja zahtjeva u 2001. godini. Policija je obavila razgovore sa niz potencijalnih svjedoka u 2002. godini. Posljednji intervju s potencijalnim svjedokom obavljen je u ožujku 2006. godine. Nikakvi drugi koraci nisu poduzeti sve do danas.

25. S obzirom na gore navedene okolnosti ovoga predmeta, Sud zaključuje da su dugo prije ožujka 2013. godine podnositelji trebali postati svjesni da vlasti od ožujka 2006. godine nisu uložile daljnje napore kako bi utvrdile okolnosti smrti njihovog oca. Međutim, oni su podnijeli zahtjev Sudu oko sedam godina kasnije.

26. Iz toga slijedi da je zahtjev podnesen izvan roka i da ga treba odbaciti u skladu s člankom 35. stavcima 1. i 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno,

Prolašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 4. veljače 2016.

Abel Campos
Zamjenik tajnika

Jon Fridrik Kjølbro
Predsjednik

APPENDIX

1. Marija RIBIĆ born on 20/09/1956 is a Croatian and Serbian national who lives in Jerkovci.
2. Mile BUNČIĆ born on 08/06/1953 is a Croatian and Serbian national who lives in Sombor.
3. Milica LJILJAK born on 05/02/1952 is a Croatian and Serbian national who lives in Valjevo.